

80-vuotias MLL:n Heinolan paikallisyhdistys

Otteita opettaja Alli Heinämaan ja kauppaneuvos Yrjö A. Murron kirjoittamasta Heinolan MLL-yhdistyksen 40-vuotishistoriikista, sen alkutaipaleelta.

Kun Suomen Marsalkka Mannerheim v. 1920 perusti valtakunnallisen, lähes koko maan kattavan Lastensuojeluliittonsa, paikallisosastoja perustamalla, antoi hän sille samalla kolme päämäärää:

- 1. Mahdollisimman runsas pääoma terveyttä**
- 2. Ammattitaitoa**
- 3. Valoisia lapsuudenmuistoja elämään astuvalle nuorelle**

Heinolan osaston perustaminen

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Heinolan osasto perustettiin jo niin aikaisin kuin vuonna 1922 ja tässä perustavassa kokouksessa osanottajamäärä oli hyvin runsas, 100 henkeä. Mutta alkuinnostuksesta huolimatta aika ei ollut vielä kypsä tälle asialle, koska osasto nukkui. Ehkä myöskin puuttui toimeenpaneva, sytyttävä persoona, joka olisi jaksanut viedä osastoa alkuvaikeuksien yli.

Uudelleen osaston perustava kokous pidettiin tohtori Eero Jalavan aloitteesta 14 päivänä huhtikuuta 1935.

Perustamiskokouksessa oli läsnä 16 henkilöä joista kymmenen nimet ovat säilyneet asiakirjoissa ja he ovat: 1. osaston ajoilta: opettajat Fanny Stenroth, Jenny Lyytiö, sekä muut: tohtori Eero Jalava, sairaanhoitaja Lempi Sulanto, rovasti Toivo Vallinsaari, rouva Aili Riihimäki, pankinjohtaja Einari Saarinen, lehtori Oiva Vuorio, rouva Ester Saarelma ja opettaja Alli Heinämaa. Kaikki perustajajäsenet ovat aktiivisesti toimineet osastossa.

Osaston puheenjohtajina ovat toimineet: opettaja Fanny Stenroth, sairaanhoitaja Lempi Sulanto, rouva Maj Hela, tohtori Lauri Ritvanen, toim.joht. Yrjö A. Murto, rouva Greta Lilius, opettaja Ellu Halonen, pankinjohtaja Heikki Kirjalainen, maisteri Risto Rynnänen ja maisteri Ulla Malin 1.1.1973 alkaen.

Toiminta laajeni nopeasti

Osastomme työ on jakautunut kuluneiden vuosikymmenien aikana eri jaostoihin, joista lastentarhajaosto oli viimeiseksi toiminnassa ja päättyi se 1972 kun lastentarhamme toiminta siirtyi vuoden 1973 alusta perustetulle Heinolan lastentarhasäätiölle. Lastenseimenjaosto lopetettiin silloin, kun seimen toiminta siirtyi Heinolan kaupungin ylläpitämäksi.

Näissä tehtävissä on ollut monta ansioitunutta osastomme jäsentä, mainitsen vain 11 vuotta sitten ajasta iäisyyteen siirtyneen kaupunkimme johtajan Toivo Mikonsaaren lastentarhajaoston monivuotisen puheenjohtajan. Hän monin tavoin vaikutti osastomme menestykselliseen toimintaan ollen aina valmis auttamaan, kun tiellemme kohosi vaikeuksia.

Osastomme vaativista toimintamuodoista viimeisenä päätynyt lastentarhatoiminta, joka 30 vuotta ehti toimia omistamassamme Anjalankadun varrella sijaitsevassa kiinteistössämme, oli keskeisessä asemassa, kun seuraavat toiminnat olivat siirtyneet kaupungin vastuulle: terveyssisar v. 1936–1943, lastenneuvola toimi samanaikaisesti, lastenseimi v. 1937–1952 ja kodinhoitaja v. 1943–1947. Lastensiirtola toimi v. 1940, lapsia oli siirtolassa 73.

Lasten leikki- ja uimakurssit aloitettiin v. 1940 ja niitä jatkuvasti toimeenpantiin heinäkuussa 26 vuoden ajan, paitsi suurpommituskeskänä 1941. Näihin uimakursseihin on osallistunut ko. aikana noin 5500 lasta. Uimakandidaatteja on valmistunut yli 100 ja maistereita noin 60. Uimataidon on saavuttanut uimataidottomista 93 %. Heinolan kaupunki avusti leikki- ja uimakursseja vajaalla kolmanneksella kurssin kustannuksista ja luovutti korvauksetta nyt puretun rantakasinon ja ilmakympylän käyttöömmeh. Ryhti-neuvola ja puistotäti-toiminta oli ohjelmassamme usean vuoden ajan.

Huomattavat mittasuhteet saavutti osastomme sotakummivaliokunnan työ. Kummilapsia oli kaikkiaan 36, joista 12 Heinolan kanta-asukkaita ja 24 siirtoväkeen kuuluvia. Sotaorvoista huolehdittiin v. 1940–1954 jakamalla avustuksia yhteensä 1.000.661 vmk. Suurimman työn tässä tehtävässä teki rouva Tyne Angervo.

Ansiokasta toimintaa – tukea myös Ruotsista

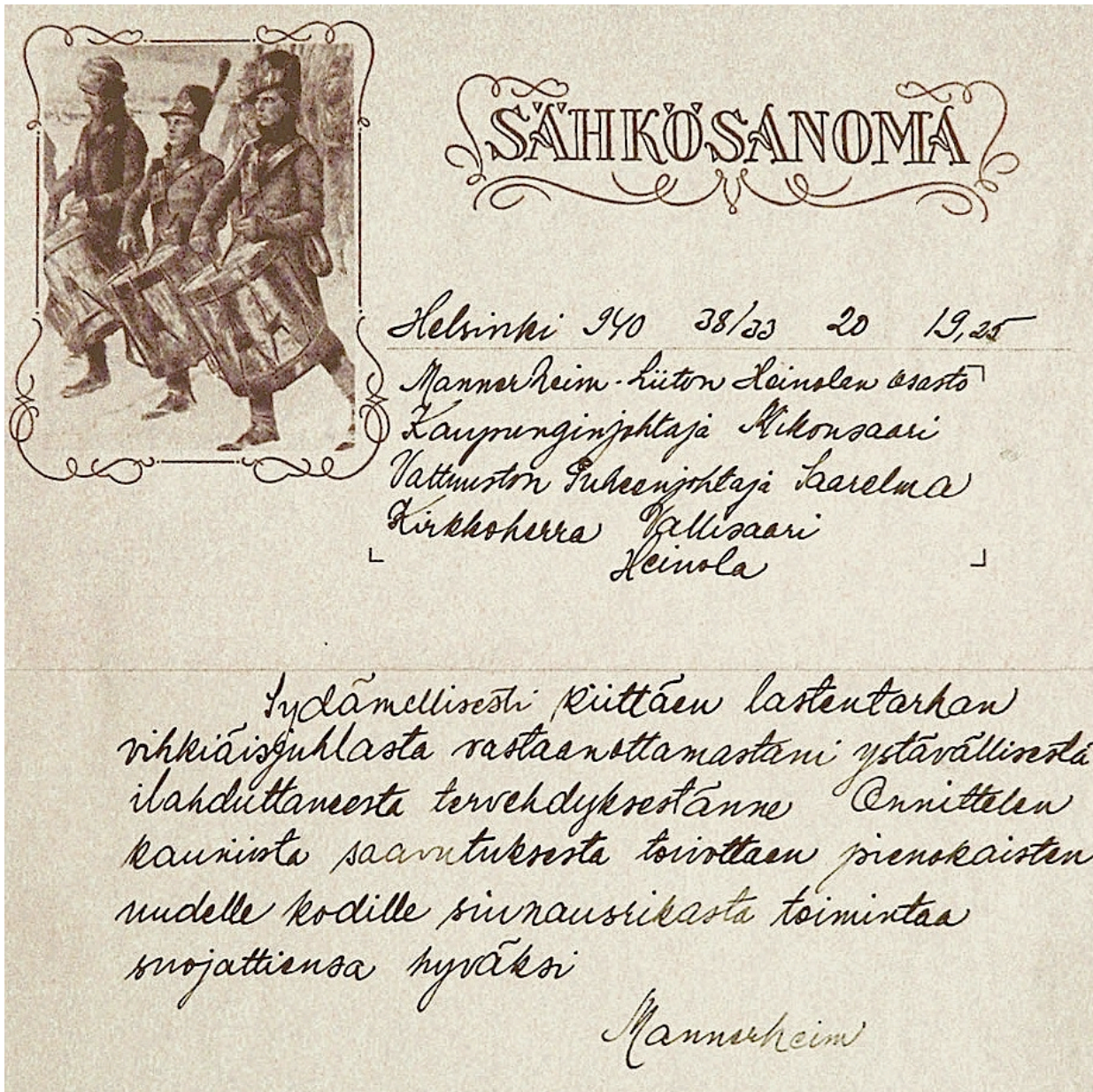
Osaston jäsenmäärä oli v. 1935 61 henkilöä, vaihdellen hieman eri vuosina ja pysyen viime vuosina 100–110 paikkeilla. Osastomme kunniajäseniksi on otettu ensimmäiset puheenjohtajat: opettaja Fanny Stenroth ja Ylihoitaja Lempi Sulanto. Osasto on jakanut useita Mannerheim-liiton hopeisia ansiomerkkejä toimiville jäsenilleen, nyt viimeksi kultaiset kunniamerkit saivat seuraavat jäsenet: opettaja Alli Heinämaa, rouva Impi Rantala, opettaja Ellu Halonen, kauppaneuvos Yrjö A. Murto ja rouva Iiris Leinonen.

Osasto on kutsunut ulkomaalaisiksi kunniajäsenikseen v. 1948 seuraavat kuusi Karlskronan Punaisen Ristin piirihallituksen jäsentä, jotka ovat ansioituneet Heinolan avustamisessa: Kjerstin Eneby puheenjohtaja, Greta Reuter Suomen konsuli, sihteeri Margit Bildsten, rahastonhoitaja Ruth Samuelsson, Anna Sandkvist varastonhoitaja, Ebba Lundqvist töiden valvoja, Ruth Bengtsson varapuheenjohtaja.

Vähäiseksi ei ole arvioitava sitä aineellista apua, jolla kummikaupunkimme Karslhamn ja siellä toimiva Ruotsin Punaisen Ristin osasto on toimintaamme tukenut. Kaiken kaikkiaan se on noin 30.000,- mk, jonka raha-arvon ovat meille keränneet ja erilaisina avustuksina meille toimittaneet edellä mainitut kunniajäsenemme.

Monipuolista vapaaehtoistyötä

Me voimme todeta, että osastomme toiminta on ollut laajaa ja moniulotteista. Ulospäin ei ole paljoa ääntä pidetty, on tehty työtä enemmän. Osastomme piirissä toimineet ovat suorittaneet tehtävänsä palkattoman epäitsekkyuden periaatetta noudattaen. Monet ne toiminnot, joita lastenhuollon kehittämiseksi on osastomme toiminta sisäänsä kätkenyt, ovat tulleet lakisääteisiksi, ne hoidetaan nyt kaupunkimme kehittyneen sosiaalisen toiminnan puitteissa. Voimme olla osastomme toimintaan tyytyväisiä ja uskomme, että se on kattanut perustajajäsenien toiveet ja näkemykset.

Heinolalaisen keräilijän, Martti Kuosmasen arkistoista löytyy alkuperäinen, kenraali Mannerheimin lähettämä onnittelusähkösanoma. Hän on lähettänyt sen MLL:n Heinolan osaston perustaman, kaupungin ensimmäisen lastentarhan johdosta. Se vihittiin käyttöön 19.9.1943 (os. Anjalankatu 20). Mannerheim on osoittanut onnittelunsa silloisille Heinolan johtohenkilöille, kaupunginjohtaja Mikonsaarelle, valtuuston puheenjohtaja Saarelmalle ja kirkkoherra Vallisaarelle.

Otteet koonnut L Laitinen